

מסורת הש"ס

(א) לקמן פ"ג ע"פ כ"ה
(ב) וברא אלמס פ"ו
דמלתין דף פתח. א"ת
המטות לר"ך שנתן עפר
מחוט למטה ועפר מחוט
למעלה וביא רבא"ש פ"ט.
(ג) ג"ל פקתה ויבאר לקמן
ק"ו ונבנתה נה. ויבאר מ"ג
ופר"י פקתה פקתה ויבא
בערין נה פקתה פקתה
אמר פקתה (ד) ג"ל ויבין
ת"ס' סנהדרין ע"ו. ד"ה סוף
חמה. (ה) ג"ל יב. (ו) ג"ל
(ז) ח' מנינה י"ט. מקוואות
פ"ה משנה א. (ח) ג"ל
(ט) ג"ל אמר ד"ה א"ת.
(י) ג"ל פתח. (יא) ג"ל
כ"ח ד"ה ויבין.

תורה אור הש"ס

1. ואיש איש מבני
ישראל וזמן הנה הנה
במחטב אשר יגורו צדי
חיה או עוף אשר יאכל
וחשב את דמו וכבודו
בעפר. ויבאר י"ג
2. ונבנתה פקתה
ואבלת שם ושמורת לפני
א"ל ה' אלהיך. דברים כ"ו

ג"ליון הש"ס

ג"ל אביעא ליה ט"א
צואר. ט"ן זה צדיק קטן
ע"י: שם את הנהיה הוא
בשרה. ע"י סנהדרין ע"ו
ע"ל ת"ס' ד"ה ש"י. ויבין
ר"י"ה ש"ב ב"י
ע"י: ויבין. ע"י כ"ה
פ"ט דמסורת.

הנהגות הב"ח

(א) ר"י ד"ה לר"ך שנתן
עפר למטה עפר היתוח
ד"ה העפר.

הנהגות מור"ב

א' תורה וסורה וכו'
ע"י ס"ה. י"ב ד"ה
המחולל. ט"ן זה צדיק קטן
המחטב טהרה מ"א כ"י
היה להם אפר פרה ומ"ח
ה"ש'ש לקמן פ"ח פ"ט
ד' אלג מעשר נה לא היה
ט"ה מחטב הנה ד"ה
הי מחטב ד"ה ויבין.

לע"י רש"י

מסורת
[מסורת]. פ"ו.
חזקן לפירוש קטנה.

מוכח רש"י

עפר למטה. עפר מחוט
ולא על קרקע קשה
ולקמן פ"ג. עפר לא
נאמר. וכשהו עפר משמע
דלא כ"י עפר אלף
ככ"י (ש"ס) דלא קפ"ד
אלף אלף (ב"צ) א"י.
אלא בעפר. משמע
שהו נלל וטמן בעפר
קודם הכ"י (ש"ס) משמע
טלו ע"י בעפר מחוט
(לקמן פ"ג). דמן הבריאה.
נה היטיב. לע"י י"ב.
ושחט כדרכה. סנה
(ש"ס). מאן תנא דלא
בעי כוונה לשחיטה. דלא

השוחט פרק שני הולין

לא

עין משפט
נר מצוה

נדיע. וזה שסניב הלאר: דמיפרמי.
כדמות מניג"ר"ש גלע"ו
דאי עבד חלדה מבנינים היה יולא רוחב פי החך בין הכנפים ולא
היה חומתו: לר"ך ש"ין עפ"י. תיחוח למטה דלס"א העפר
קשה לא מקרי עפר למטה: בעפר.
דמוזין ליה לעפר דכולה כ"פסקא.
עפר כל הנקשה היה מסעי וכוחש
או שהיה עפר מחוט ומזמנו
(ג"ל) ונפ"ה לר"ך: פסקא. נקשה:
ל"ר זירא מלא זואר. דממתיין חוץ
לזואר צעין ולא מינא מלא זואר
דוקא: איכתיא להו. האי חוץ לזואר
דכ"י זירא משהו קאמר או מלא זואר
קאמר: אלף פשיטא מלא זואר חוץ
לשני זוארים וש"מ מלא זואר.
דקמי ממתיין נמי כרישא אמוך
לזואר קאי: שאין לו קרניו. דרגילין
היו לעשות כמין קרניו לאומילין לני
על גביהן מטיין לגד ראשן וממוך
שהוא קטן מאד הוא נשטע מן הזואר
וכשהו מולך ומניא דו"ס לחוש שמה
ותלדו הסמימן או ינקבו אומן הקרני:
מיבוע צוע. כשמולך ומניא ממוך
שהוא חד הוא טוק וקורע ולא
חוחך: מחטא דאושכפי.
הלכענין פשימוי מדורין ומחטין חוטי
החפר: ואט"ג דלא מיכוין. לשחוט
אלף להפלת סכין מאן תנא: ועירא
דמן חריש. ע"י היטיב. ולי
נראה דאושכפי ועירא היה נקרא
דמן חריש שפניו היטיב: הוא מני
לה. שונה המשנה מרבו: והוא אמר.
מדעמו שהלכה ככ"י נתן: (ס"ו) וכו'
ששחטו. חרש שטטה וקטן: והא
אמרה רבא חדא זימנא. ולמה ליה
לרבא חריש ממתיין ולמימר הא
הפילה הוא כשרה ולאשמעינן דסתס
לן תנא כ"י נתן הא אשמעינן רבא
חדא זימנא דסתס לן תנא ככ"י נתן:
לריבא. ליה לרבא לאשמעינן
נתייבחו: אלף רבא דלא מיכוין.
אפילו לחמיכה בעלמא אי לאו
לאשמעינן רבא לא הוה דייקא
מיניה הא הפילה הוא כשרה דאפילו
הפילה הוא לא אמינא לאשמעינן מה
הוא גופה אפטרסא לאשמעינן מה
שחטה וזכה אמה אוכל דנענין שמיטה
מכא אדם קמ"ל רבא דהא נמי דייקא
מינה מדלא קמי הפיל סכין או זרק
סכין. והא דפריך והא אמרה רבא
חדא זימנא ולא פריך מנינא חדא
זימנא משום דממתיין לא מני צדיק
הפילה הוא דכשרה אלף רבא דייק
לה: נדה שזאנסה וענלה. לקמיה
[ע"י] מפרש הכ"י נאנסה: לביסה. לזוקק
לבעלה: טמא שאלט תרומה צניטה

חויין צואר כמלא צואר. לכאורה נראה שצריך להולין כל אומן מלא
זואר שחוט לזואר ולכן לר"ך אומן שיעור ומיהו נראה דלר"ך
לר"ך ולא הולך שיעור זה אלף כדי שישחוט צניטה ופעמים שהסכין
חריף ושחטו הריבז בלא הולכת כמלא זואר: וה"א אמרה רבא היא
זימנא. אמתמיין לא פריך הא
מינא חדא זימנא כדפירש בקובע"ס
משום דממתיין לא תנא צדיק רבא
ו' הא הפילה הוא כשרה אלף רבא
הוא דייק לה ועוד דאפילו אי מני
לה צדיק צניטה ממתיין לא היה יכול
להקשות דהא לא פריך ארבע למא
ליה למידק הא הפילה הוא כשרה הא
מינא גלע"ו דממכשירין שמיטה חרש
שטה וקטן דאי לאו דלמך רבא
אמתי' דמשי"ר רבי נתן היא לא היה
מקשה כלום דלמא צניטה"ו מכשירין ט"י
ואפילו רבנן מודו דמיכווי לחמיכה
בשר אלף פריך משום דלוקמין להיהו
ככ"י נתן אלמא מכשרא ממתיין
אפילו היכא דלא מיכוין לחמיכה בשר
ככ"י נתן אלמא מכשרא ממתיין
אפילו היכא דלא מיכוין לחמיכה בשר
כמו זרק סכין לנעלה בכותל ואס כן
למה ליה לרבא למידק הא הפילה הוא
כשרה ומשני דה"ל ו' לנעלה עדיף
דממתיין מיהא לחמיכה בעלמא אלף
הפילה לא מיכוין כלל לשום חמיכה:
וא"י אשמעינן הפ"ה. השמך הך
לריבא לא הוה דומיא דלר"ך
דלא נה לפירש טעם אמתי' אפטרסין
ליה לרבא למימר גבי חרש שטה
וקטן כ"י נתן היא דל"כ מאי קאמר
אי נתן לה: [א] ומשני
דתי"א דסכין לנעלה עדיף
דמכוין מיהא: [ב] אמאי
אצטריא רבא איצטרי'
לאשמעינן:

נב א מ"י פ"כ מ"ה'
שחטת ה"ל ט סמג
ע"ן פ"ו טו"ש"י י"ד ס'
מ"י פ"כ ג'
נב ב מ"י טו"ש"י ט'
פ"כ ג'
ג (מ"י טו"ש"י ה"ל ס')
ג ד ר ה מ"י טו"ש"י פ"כ
ה"ל"ג סמג ט'
טו"ש"י י"ד ס' ג ט"י א'
ר ז (מ"י טו"ש"י ה"ל א'
טו"ש"י י"ד ס' פ"כ ג'
ג ה מ"י פ"כ מ"ה'
מקוואות י"ד ס' סמג
ע"ן רמז טו"ש"י י"ד ס'
ק"ה ספ"ק מח:
ג ט מ"י טו"ש"י ה"ל:
ג ז מ"י טו"ש"י פ"כ
ה"ל ח סמג טו"ש"י
י"ד ס' ר"ה ספ"ק ה':

שיטת מקובצת

א' לטטה דאם הקרקע
קשה לא מקרי עפר
הע"י: [ב] דכולה פקתא
ס"ד כל הבקעה: [ג] ומוסג
בפ"ו לר"ך ה"ס' ומ"י
פקתא כפ"ה: [ד] ויש לחוש
שמא יתלדו הסמינים
וכו'. י"ב ג"א סמא
יתלדו את הקרניו ויקבו:
[ה] דכ"י כמחוט וחרש
בגרה. י"ב ג"א דהוא ובני
הקרניו כדכ"י וכו':
[ו] משום דבמתיין לא
תנא בהריא הפילה הוא
כשרה אלא רבא הוא דייק
ליה ומיהו נראה דאפי'
אי נתן לה: [א] ומשני
דתי"א דסכין לנעלה עדיף
דמכוין מיהא: [ב] אמאי
אצטריא רבא איצטרי'
לאשמעינן:

רבינו גרשום

דהתלוי שחיטתו ספולה
תיק: תהיו את הראש
בבית אחת שחיטתו ספולה
מגדני מלי אפר ששאל
דאפר קרא חץ שחוט
לשונם כלומר לשון
משך: פקתא פלוגא בלע"י
ובאיומל שאין לו קרניו
כלומר אבל לו
קרניו אמר דהיישק
שפ"ט דר"ך שחיטתו קבץ
משום דהיישק
דאיושכפי מאי
משמא דאושכפי (החזק)
משום ככ"י ששחי
לחזקן החוט שחוט
בו: זימנא שאין לו
קרניו שמוכסין קרניו
לאחוריהו: אבל הכא דלא
קא מיכוין כלומר דלא
קא מיכוין אלא לנעשה
בכותל: טהורה לביטה
כלומר טהורה לשכב עם
בעלה בחמישי המטה:
עון כרת הורה כלומר נדה
שהוא חייב כרת. איסור
מיתה. זו תרומה שהיא
מיתה כ"י שמיט דהיא
ומהו כ"י יתלדו: דהיישק
כלים דלא בני כונה כלומר
כלים לאו בני כונה נעוה:
משום חרדילית של נעמים
דחשבוך [א] כמ"ס שאובין
ולא כמ"ס מק"ה אי נמי
גיגור ראשין

דמיפרמי והא בעי כסוי וכי תימא
דמכסו ליה ^ה והאמר רבי זירא אמר רב
^ה השוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה
שנאמר ו' וכסהו בעפר עפר לא נאמר אלא
בעפר מלמד שהשוחט צריך שיתן עפר
למטה ועפר למעלה דמוזין ליה לעפר דכולה
^ה פתקא: היה שוחט והתו (ובו'): אמר רבי
זירא מלא צואר וחויין לזואר ^ה איבעיא להו
מלא צואר וחויין לזואר כמלא צואר דהוה לה
תרי צוארי או דלמא מלא צואר וחויין לזואר
משהו את שמע היה שוחט והתו שני ראשין
בבת אחת אם יש לשכין מלא צואר אחד
כשר מאי מלא צואר אחד אילימא מלא צואר
אחד ותו לא השתא כבהמה אחת בעינן
מלא צואר וחויין לזואר בשתי בהמות סגי
להו כמלא צואר אחד אלא פשיטא ^ה מלא
צואר חויין לשני צוארין ^ה ש"מ מלא צואר
חויין לזואר ש"מ: ב"ר"א בומן שהולך ולא
הביא וכו': אמר רב מנשה ^ה באיומל שאין לו
קרניו אמר ליה רב אחא ברביה דרב אויא
לרב מנשה מחטא מאי אמר ליה מיהא מבוע
בזע מחטא דאושכפי מאי אמר ליה תנינא
אפילו כל שהוא מאי לאו מחטא דאושכפי
לא איזמל איזמל בהדיא קתני לה פרושי קא
מפרש מאי כל שהו איזמל ה"ג מסתברא
דאי ס"ד מחטא דאושכפי השתא מחטא
דאושכפי שריא איזמל מוכיעיא איזמל
אצטריא ליה ס"ד אמינא ליגור איזמל שאין
לו קרניו אמו איזמל שיש לו קרניו קא משמע
לן: ^ה מתני' ^ה ינפלה סכין ושחטה א"פ"ע
ששחטה כדרכה פסולה שחטא ר' זובבת
ואכלת מה שאתה זוכה אתה אוכל: ג' וכו'
טעמא דנפלה ^ה היא הפילה הוא כשרה ואע"ג
דלא מיכוין מאן תנא י' דלא בעינן כוונה
לשחיטה אמר רבא ר' נתן היא ^ה דתני אושעיא
ועירא דמן חריש רבא ר' נתן היא צריבא דאי
והלכה ושחטה כדרכה ר' נתן מכשירי וחכמים
פוסלים הוא תני לה והוא אמר לה י' הלכה
כ"י נתן והא אמרה רבא היא זימנא דתנן
"יכולן ששחטו ואחרים רואין אותן שחיטתן
כשרה ואמרינן מאן תנא דלא בעי כוונה
לשחיטה ואמר רבא רבי נתן היא צריבא דאי
אשמעינן התם משום דקא מיכוין לשום
חתיכה בעולם אבל הכא דלא קא מיכוין
אימא לא ואי אשמעינן הכא משום דקאתי
מכה בן דעת אבל התם דלא קאתי מכה בן
דעת אימא לא צריבא: אתמר נדה שנאנסה
וטבלה אמר רב יהודה אמר רב ^ה מהורה
לביטה ^ה ואסורה לאכול בתרומה ור' יוחנן אמר אף לביטה לא טהרה א"ל רבא
לר"ג לרב דאמר מהורה לביטה ואסורה לאכול בתרומה עון כרת הותרה איסור
מיתה מוכיעיא אמר ליה בעלה חולין הוא וחולין לא בעי כוונה ומנא תימרא
מיתה מוכיעיא אמר על האדם ועל הכלים מהורין מאי לאו אדם דומיא דכלים מה
כלים דלא מיכוויי אף אדם נמי לא בעי כוונה ממאי דלמא ביושב ומצפה עסקינן אימתי יתלש הגל
וכלים

דכ"י רבתי ה"ל לר"ך ב"לור
החלטה על נעמים אינו מ"ס
צ"חין ק"ן פסולין משום
דכ"י וחזקן וכו' נעמים אינו
מסורת לר"ך דאפטרסין וכו'.

בני כוונה לשחיטה. דלא חרש שטה וקטן לחמיכה בעלמא חוטיין וזין להם דעת להסמין לנעמים וזימין ששחטו, דקאי נמי אחרש שטה וקטן (ש"ס).